

CONSELL ESCOLAR DE LES ILLES BALEARS

INFORME 10/2002

INFORME DEL CONSELL ESCOLAR DE LES ILLES BALEARS SOBRE EL PLA D'ORDENACIÓ DELS CENTRES DEL PRIMER CICLE D'EDUCACIÓ INFANTIL

FETS

L'11 de juny de 2002, el conseller d'Educació i Cultura va presentar al Consell Escolar de les Illes Balears el Pla d'ordenació dels centres del primer cicle d'educació infantil (0-3 anys).

El 13 de juny de 2002, la comissió permanent del Consell Escolar de les Illes Balears va acordar que la comissió d'ordenació i innovació del sistema educatiu redactàs la proposta d'informe, tot recollint les aportacions dels diferents sectors del plenari.

El 9 de juliol de 2002, la comissió d'ordenació i innovació del sistema educatiu va estudiar la proposta del Pla d'ordenació dels centres del primer cicle d'educació infantil (0-3 anys) i les esmenes i aportacions rebudes, i va redactar la proposta d'informe realitzat a partir de l'esborrany elaborat per la ponent, Lurdes Costa Torres.

El 10 de juliol de 2002, la comissió permanent del Consell Escolar de les Illes Balears va estudiar la proposta d'informe i va acordar debatre-la en el plenari de dia 13 de setembre de 2002. Aquesta proposta d'informe es va trametre a tots els membres del CEIB perquè hi poguessin fer esmenes fins al 12 de setembre de 2002.

El 12 de setembre de 2002, la comissió permanent va constatar que no hi havia hagut esmenes a la proposta d'informe elaborada per la comissió d'ordenació i innovació del sistema educatiu.

CONSIDERACIONS GENERALS

1. Es proposa modificar la **denominació** del Pla i que passi a dir-se: **Pla d'ordenació del primer cicle d'educació infantil**.
2. Consideram que el Pla normatiu ha de ser extensiu a tots els centres que atenen infants petits, tant públics com privats.

Recordem que la LOGSE assenyala clarament que el decret de mínims és per a tots els centres. El Reial decret 1004/1991, de 14 de juny, pel qual s'estableixen els requisits mínims dels centres que imparteixen els ensenyaments de règim general no universitari, a l'article 24, tracta d'evitar que hi hagi centres que no reuneixin les condicions mínimes de qualitat que acullin infants en edat d'educació infantil. Tal

CONSELL ESCOLAR DE LES ILLES BALEARS

com estableix l'article 24 de la LOGSE, que modifica els articles 11.2 i 23 de la LODE: " Per raons de protecció a la infantesa, els centres privats que acullin de manera regular infants d'edats corresponents a l'educació infantil quedaran sotmesos al principi d'autorització administrativa a què es refereix l'article 23".

Tots els infants tenen dret a rebre una educació de qualitat des del naixement. L'escolarització primerenca compensa les desigualtats socio-culturals d'entrada. Tots els infants, en especial els que viuen en situacions socials de risc, han de tenir les mateixes oportunitats (funció compensadora i preventiva).

En un moment en què perilla l'esperit de la LOGSE amb la Llei de qualitat educativa, el primer cycle d'educació infantil es pot veure en perill de tornar a ser un servei assistencial i de custòdia dels infants per afavorir el treball dels pares. En el Pla ha de quedar reflectit el caire educatiu en lloc de l'assistencial.

El Consell Escolar de les Illes Balears considera que aquest Pla ha de tenir la figura jurídica que li correspongui.

Proposam que es rectifiqui qualsevol referència a anys anteriors a l'aprovació del Pla.

3. Introducció:

- On es relacionen les funcions del Pla, caldria afegir un punt:
- **Sensibilització** del teixit social de les necessitats i formes educatives més ajustades als infants petits.
- Es proposa suprimir la frase marcada en negreta: " El Pla 0-3 El coneixement de la situació de partida és indispensable per iniciar, **en la mesura de les possibilitats que permeten els recursos limitats que es tenen a l'abast**, una transformació que en millori les condicions.

4. A les Consideracions prèvies (2.1), a la descripció de la situació actual, es proposa afegir un paràgraf després del primer punt i apart:

"Cada vegada més, algun segment de població valora la transcendència dels primers anys de vida i viu com un plaer i un privilegi la possibilitat de dedicar-s'hi personalment recorrent a canvis organitzatius de la família i estalonant-se en les mesures de compatibilització de la vida familiar i laboral."

5. Als fonaments teòrics (3),

- Apartat c), es proposa substituir "amb la col·laboració" per "en cooperació amb la família".
- Apartat d), afegir el que marcam en negreta: D'aquesta voluntat deriva..... a les necessitats dels usuaris (**infants i progenitors**) reals i potencials.

CONSELL ESCOLAR DE LES ILLES BALEARS

- Apartat h), podria quedar redactat de la següent manera: "Pren com a referència normativa **especialment** la pròpia del sistema educatiu, i **també** del sistema públic de serveis socials i de salut."

6. Apartat 4.2 Mesures de foment,

- En el segon paràgraf, cal que digui Ministeri d'Educació, Cultura i Esport.
- Dins dels compromisos de la Conselleria d'Educació i Cultura, cal afegir-hi nous punts:
 - Garantir una adequada detecció i atenció primerenca dels ANEES (alumnes amb necessitats educatives especials).
 - Vetllar per la coordinació de la línia educativa dels centres sostinguts amb fons públics.
 - Crear centres experimentals, almenys un per illa, on es dinamitzin projectes innovadors, s'experimenti el nou currículum i es creïn materials per difondre.
 - Promoure plans integrats 0-6 per a la formació permanent (del personal que treballa tant en centres públics com en privats). Els CEP haurien de comptar amb assessors per a tota l'etapa d'educació infantil sense dividir el cicle.
 - Promoure també la formació en centres amb recursos suficients.
 - Establir ajudes econòmiques per promoure projectes de recerca en aquesta etapa educativa en coordinació amb la UIB.
 - Ampliar i potenciar la tasca de coordinació pedagògica dels equips d'atenció primerenca a les diferents zones.
 - Assegurar una bona inspecció dels centres, no sols en la fase de l'autorització, sinó fer un seguiment del funcionament dels centres.
- En el punt referit a la Conselleria de Treball i Formació, cal afegir-hi a continuació del darrer apartat: "Garantir als treballadors i empresaris que coneguin les mesures legals al respecte."
- Quan es refereix als consells insulars i a les administracions locals, es planteja que uns i altres podran assumir la titularitat del centre i desenvolupar-ne la gestió directa o indirecta a través d'entitats sense ànim de lucre. Es proposa que la gestió dels centres sigui sempre directa.
- Es proposa crear una comissió mixta de seguiment a cada illa i una comissió constituïda per les diferents conselleries implicades. Així, el punt quedaria redactat de la següent manera:

Comissions mixtes de seguiment:

- Es constituirà a **cada illa** una comissió mixta..... integrada per representants **de cada consell insular**, de les conselleries implicades,

CONSELL ESCOLAR DE LES ILLES BALEARS

de les corporacions locals i per **representants de la comunitat educativa**.

- Es constituirà una comissió mixta formada per representants **de cada consell insular**, de les conselleries implicades, de les corporacions locals i **de representants de la comunitat educativa**.

7. Punt 4.3.1 . El model de primer cycle d'infantil

- 4.3.1.A. L'autorització

Es proposen una sèrie de modificacions del contingut d'aquest apartat i que se'n faci una ampliació. El redactat final podria ser:

“L'autorització per impartir el primer cycle de l'educació infantil correspon a la Conselleria d'Educació i Cultura, **que assumirà la responsabilitat de revisar que tots els centres compleixin la normativa i s'adaptin estrictament al que marca el Pla.**

Sols s'autoritzaran centres que ofereixin cycles complets.

Els nous centres de la Conselleria d'Educació i Cultura oferiran els dos cycles d'educació infantil”.

- 4.3.1.B. Definició.

Es proposa substituir el primer paràgraf per: **"Seran considerats centres educatius, i per tant hauran de complir la normativa tots aquells que acullin infants que hi assisteixen amb regularitat."**

Es proposa afegir-hi un nou punt: **" La Conselleria d'Educació i Cultura presentarà en el termini de 6 mesos propostes normatives i de plans d'actuació per tal que la totalitat de centres que acullen infants de primer cycle d'educació infantil s'ajustin a l'ordenació."**

Es proposa que hi hagi un termini de 5 anys perquè els centres que acullen infants de primer cycle d'educació infantil s'ajustin a l'ordenació.

- 4.3.1.C.El calendari i l'horari.

Es proposa una nova redacció d'aquest apartat:

“Els centres d'educació infantil que comptin amb el primer cycle s'ajustaran al calendari escolar previst per al conjunt de les escoles d'infantil i de primària. Tanmateix pot haver-hi centres i/o zones en les quals es faci aconsellable mantenir una oferta d'escolarització seguint un calendari divers En aquests casos serà preceptiu comptar amb autorització, que s'emetrà previ informe favorable del Departament d'Inspecció Educativa i de l'equip d'atenció primerenca.

Inexcusablement, els infants i les seves mestres/educadores hauran de comptar amb un mes continuat no lectiu, que serà efectuat per tot el grup alhora.

CONSELL ESCOLAR DE LES ILLES BALEARS

El centre haurà de comptar amb condicions adequades de temperatura sigui quina sigui la temporada en què acull els infants.

Aquesta autorització haurà de ser renovada cada dos anys.

En tot cas, el calendari i l'horari serà el mateix per a tots els infants del centre, s'haurà de respectar el període no lectiu i de vacances i els dies de descans setmanal.

L'horari d'obertura i tancament del centre s'adequarà a les necessitats educatives dels infants i de les de conciliació de la vida familiar i laboral i als següents criteris organitzatius:

El temps màxim d'estada diària d'un infant al centre serà de 7 hores i el mínim d'hores continuades que un infant farà al centre serà de 3-4 hores, exceptuant el període d'adaptació.

Per romandre en el centre més enllà d'aquestes 7 hores necessitaran una autorització de la direcció, degudament informada per la tutora, basada en l'anàlisi de les circumstàncies familiars i sempre s'haurà de tenir present l'interès de l'infant.

Els criteris d'aquestes autoritzacions constaran en el projecte curricular de l'escola.

El centre sempre informará clarament de la conveniència general que l'infant no romangui més de cinc hores a l'escoleta i organitzarà els horaris d'entrada i sortida d'acord amb aquest criteri".

- 4.3.1.E. Els programes.

Entenem que hi ha una errada a la frase inicial i que ha de dir: "Els centres d'educació infantil que comptin amb infants **majors** de tres anys han d'oferir...".

Es proposa afegir-hi: "Els centres de titularitat pública que només ofereixin el primer cicle d'educació infantil, coordinaran el seu projecte educatiu amb el centre públic al qual estiguin adscrits per a cursar el segon cicle".

- 4.3.1.F.c).

Es proposa afegir un nou apartat referit al nombre màxim d'infants per centre. Està en la línia d'afavorir el tractament individualitzat dels infants i les seves famílies i crear unes relacions personalitzades i positives. Es recomana que el nombre màxim d'infants per a un centre de 0-3 sigui d'uns 70 infants. El nombre màxim d'infants d'un centre de 0-6 anys és d'un centenar.

- 4.3.1.F.e).

Es proposa fer una modificació en aquest punt:

1. "..... es podran fer agrupacions amb infants d'edats heterogènies, **amb les ratios següents:**

Grup 0-2 anys: 8 infants

CONSELL ESCOLAR DE LES ILLES BALEARS

Grup 1-3 anys: 12 infants

- 4.3.1.F.f).

La redacció no és prou precisa, ja que menors de dos anys i menors de tres anys permeten *ratios* de 18 alumnes a totes les edats. Poden denominar-se:

.Unitat 0-1 anys.

.Unitat 1-2 anys.

.Unitat 2-3 anys.

També es plantegen en aquest punt reduccions de *ratios*:

.Unitat 0-1 anys: 1/6

.Unitat 1-2 anys: 1/10

.Unitat 2-3 anys: 1/15

- 4.3.1.F.g)

En els casos d'escolaritzar ANEES, les *ratios* proposades són:

.Unitat 0-1 anys: 1/4+1

.Unitat 1-2 anys: 1/8+1

.Unitat 2-3 anys: 1/13+1

També es proposa especificar el personal especialista. La redacció seria:

" Cada centre comptarà amb especialista de pedagogia terapèutica, audició i llenguatge, fisioterapeuta en la mesura que els ANEES ho requereixin."

- 4.3.1.F.h)

Es planteja la conveniència d'especificar que el personal qualificat haurà de ser un +1 cada tres unitats.

- 4.3.1.G.3.

Es planteja el següent:

1. En lloc de referir-se a "...aquest personal", podria dir "...del personal", per tal que quedi clar que es refereix a tot el personal dels centres.
2. Es proposa que l'apartat acabi de la següent forma: "... que estableix la normativa vigent."

- 4.3.1.G.5.

1. Es considera insuficient que només hi hagi un mestre especialista en EI per cada tres unitats i es proposa:
 - Per cada tres unitats, dos mestres d'EI i dos tècnics superiors d'EI.
 - Els educadors tendran un màxim de 30 hores lectives per setmana.

CONSELL ESCOLAR DE LES ILLES BALEARS

- Els educadors han de disposar d'un mínim de 4 hores no lectives setmanals dedicades a la preparació, reflexió, reunions pedagògiques i relació amb les famílies.

- 4.3.1.H.b).

Es proposa una nova redacció:

"b) El centre ha de comptar amb els òrgans unipersonals, col·legiats i les comissions de participació que determina la normativa vigent per als centres d'educació infantil i de primària. La seva elecció i les seves funcions s'ajustaran a aquesta normativa."

- 4.3.1.H.c).

Cal afegir-hi: "El director/a i la resta de l'equip directiu..."

Es proposa exigir que el director sigui mestre especialista d'educació infantil o professor d'EGB especialista en pre-escolar.

- 4.3.1.H.d)

Nova redacció proposada:

"d) L'horari del director/a i de l'equip directiu ha de comptabilitzar les tasques docents amb les de gestió i coordinació, d'acord amb els criteris que estableix l'actual normativa d'aplicació als centres d'educació infantil i de primària.

- 4.3.1.l.

Es proposa que els nous centres d'infantil-primària amb el primer cicle comptin amb un edifici independent amb totes les instal·lacions que marca la normativa.

- 4.3.1.l.c).

Es proposen diverses inclusions a la redacció del text:

Els centres de primer cicle d'educació infantil han de disposar de les instal·lacions i condicions materials següents:

- Una sala per a cada unitat, amb una superfície **mínima** de 2 m², **si bé és aconsellable que disposin de 4 m²** per alumne, i que tindrà almenys, 30 m². Les sales destinades a menors de dos anys han de tenir uns espais diferenciats per a la higiene dels infants i apropiats per al seu descans.
- Una cambra de bany per sala, destinada a alumnes de **segon i tercer any de vida**, que ha de ser accessible des de la mateixa sala i ha de comptar amb dos lavabos i dos WC de **mides adequades**
- Uns espais adequats per als aliments i la seva preparació, amb capacitat per als equipaments i l'adequació a les condicions de seguretat i higiene que determini la normativa vigent.

CONSELL ESCOLAR DE LES ILLES BALEARS

- Els espais adients i específics per emmagatzemar els medicaments i els estris o productes de neteja.
- Una sala d'utilitats múltiples d'almenys 30 m² que pugui, si escau, ser usada com a menjador, sala de psicomotricitat, **desdoblaments, tallers**
- Un espai diferenciat per al menjador.
- Un espai obert per a l'esplai, **mai inferior a 4m² / alumne**, amb zones de sol i zones d'ombra
- Una sala de despatx, que pot servir per a usos de direcció, de secretaria i una sala de reunions.

- 4.3.1.J.

Hi ha una equivocació en la identificació dels punts, ja que es repeteix la lletra I.

Es proposa afegir-hi un punt de nova redacció:

“1.-Es fomentarà la coordinació pedagògica entre els dos cicles de l'etapa”.

8. 4.3.2. La formació del professorat:

Proposam una nova redacció, de manera que s'hi inclogui el que va en negreta:

“La Conselleria d'Educació i Cultura ha de promoure activitats de formació permanent i d'actualització del professorat i del personal tècnic del primer cicle d'educació infantil.

La formació permanent dels professors i educadors de 1er cicle serà realitzada per les mateixes institucions i els mateixos programes que la resta del professorat del sistema educatiu.

També s'han de facilitar les condicions per a l'accés a les titulacions exigides als professionals en exercici.

La Conselleria d'Educació i Cultura posarà en marxa plans especials per a facilitar l'accés a la titulació com a professor especialitzat en educació infantil a les educadores i als educadors que estiguin treballant en els centres en el moment de la publicació d'aquest Pla 0-3”.

9. 4.4. Alternatives a l'educació escolar.

S'hauria d'especificar a qui correspon l'organització, supervisió i avaluació d'aquestes activitats.

CONSELL ESCOLAR DE LES ILLES BALEARS

10. 6. Propostes d'actuació per al període comprès entre els cursos 2001-2002 i 2004-2005:

S'apunta la necessitat de donar prioritat a les actuacions a les Illes Pitiüses i en algunes zones de Mallorca a l'hora d'incrementar la creació de noves unitats, i reforçar la situació de Menorca.

11. 6.3. Quantificació econòmica.

Es considera que el pressupost que hi ha previst és insuficient per cobrir les demandes i per augmentar un 15,51% la taxa d'escolarització global, tal com recull el document. Per aquest motiu, es proposa que la Conselleria d'Educació i Cultura estableixi convenis amb els ajuntaments i els consells insulars per tal de crear el màxim de places escolars públiques d'aquesta etapa.

CONSIDERACIÓ FINAL

Aquest Informe ha estat aprovat pel plenari del Consell Escolar de les Illes Balears a la sessió de 13 de setembre de 2002, per 18 vots a favor, cap en contra i 1 abstenció, corresponents a la totalitat dels membres del Consell Escolar presents en el moment de la votació.

També s'ha acordat trametre aquest Informe al conseller d'Educació i Cultura en compliment del que estableix l'article 46 del Reglament d'organització i funcionament del Consell Escolar de les Illes Balears.

EL SECRETARI,

EL PRESIDENT,

Macià Garcias Salvà

Bernat Sureda Garcia

Palma, 13 de setembre de 2002